

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2547

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *een Turks Festival in Arnhem dat een manifestatie is van de Turkse extreemrechtse Partij van de Nationalistische Beweging* (ingezonden 15 juni 2018).

Antwoord van Minister **Koolmees** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 26 juni 2018)

Vraag 1

Kent u het bericht dat het Turks Festival in Arnhem geen onschuldig «cultureel en muzikaal evenement» is, maar een manifestatie van de Turkse Federatie Nederland (TFN), een bolwerk van de Turkse extreemrechtse Partij van de Nationalistische Beweging (MHP)?¹ Wat is uw reactie daarop?

Antwoord 1

Ja.

De Nederlandse samenleving is veerkrachtig en biedt ruimte voor een grote diversiteit van beschouwingen, opvattingen, waardepatronen en leefstijlen. Deze vrijheid is er voor iedereen, ook voor mensen die meningen uiten die sommigen van ons misschien onwenselijk of zelfs schokkend vinden. Het kabinet is zich ervan bewust dat de TFN en MHP bekend staan om hun (nationalistische) gedachtegoed. Het festival is een terugkerend initiatief van een lokale organisatie uit Arnhem die op woensdag 20 juni 2018 tijdens de gemeenteraadsvergadering van de gemeente Arnhem heeft verklaard geen directe banden te hebben met andere organisaties.

Vraag 2

Is het waar dat de lokale autoriteiten dit jaar al wel op de hoogte zijn van de te verwachten aanwezigheid van de Grijsse Wolven? Zo ja, wat is uw advies aan de gemeente Arnhem hieromtrent?

Antwoord 2

De gemeente Arnhem heeft aangegeven dat een vergunning is aangevraagd en verleend voor een jaarlijks Turks cultureel festival. Een directe link met de Grijsse Wolven is niet bij de gemeente bekend. In 2016 is vastgesteld dat

¹ <https://www.doorbraak.eu/turks-festival-marcouch-spaart-de-kool-en-geit-ozan-manas-moet-van-het-podium/#more-45061>

enkele personen tijdens het evenement een gebaar maakten dat geassocieerd wordt met de Grijsse Wolven. In 2017 zijn daar geen waarnemingen van gedaan. Het is aan de gemeente Arnhem zelf om te bepalen of zij willen meewerken aan een multicultureel evenement in hun gemeente.

Vraag 3

Wat heeft het gesprek, dat burgemeester Marcouch heeft aangegeven te voeren, over het «nationalistische karakter» van het festival opgeleverd?²

Antwoord 3

De gemeente heeft meerdere gesprekken gevoerd met de organisatie van het Turkse festival. In deze gesprekken is het mogelijke nationalisme van het evenement aan de orde gesteld en is benadrukt dat het hoogst onwenselijk is als de organisatie gedragingen toereet die ontwrichtend zijn, onverdraagzaamheid bevorderen en de integratie van bevolkingsgroepen tegenwerken. Het Turkse festival moet volgens de gemeente vooral de integratie bevorderen en moet een feest zijn voor alle Arnhemmers. De organisatie is gevraagd om af te zien van eventuele controversiële programmaonderdelen. De organisatie gaf aan deze uitgangspunten te onderschrijven.

Vraag 4 en 5

Acht u het wenselijk dat als slot- en hoofdact voor het festival een zanger (Ozan Manas) uit Turkije is uitgenodigd die bekend is om zijn nationalistische en haatzaaiende liederen, zoals het tegen Armeniers gerichte: «Jullie die een oog hebben op de Ararat en Nagorno-Karabach Jullie die mijn opa en oma hebben afgeslacht en doen baden in bloed Jullie die zich sterken met de leugen van de genocide Wij hebben nog een rekening te vereffenen met jullie Wij luisteren niet naar het kraken van de steen van het geduld Of we leggen jullie het eeuwige zwijgen op of we laten jullie bloed ophoesten?»³ Kunt u hier een toelichting op geven?

Bent u bereid bij de burgemeester van Arnhem na te vragen of deze zal optreden als dergelijke teksten worden gebezigd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4 en 5

De organisatie van het festival heeft verklaard dat de Turkse zanger Ozan Manas niet zal komen.

Indien er sprake is van strafbare feiten in woord of gedragingen, is de politie daar alert op en zal daar tegen worden opgetreden. De beoordeling of er sprake is van strafbare feiten ligt bij het Openbaar Ministerie. De burgemeester treedt op bij verstoringen van de openbare orde.

Vraag 6

Bent u bekend met de antwoorden op Kamervragen uit 2016, waarin wordt geschreven dat het om enkele personen zou gaan die de Grijsse Wolven Groet brachten? Bent u van mening dat dit een correcte weergave van de werkelijkheid was? Zo nee, hoe zou u de situatie nu omschrijven?⁴

Antwoord 6

Ja. De gemeente heeft verklaard dat het een correcte weergave van de werkelijkheid betrof.

Vraag 7

Bent u bekend met het feit dat in dezelfde antwoorden geen inhoudelijk antwoord wordt gegeven op de vraag: «Vindt u het acceptabel dat Grijsse Wolven zich openlijk manifesteren tijdens een optocht door Arnhem»? Wilt u deze vraag met ja of nee beantwoorden en hier een toelichting op geven?

² <https://www.gelderlander.nl/arnhem/doorbraak-teleurstellende-brief-marcouch-over-turks-festival-arnhem~a61c0e4e/>

³ <https://www.youtube.com/watch?v=f0W5PjRlPz8>

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2016/10/10/beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-dat-turkse-grijsse-wolven-door-de-straten-van-arnhem-marcheren/beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-dat-turkse-grijsse-wolven-door-de-straten-van-arnhem-marcheren.pdf>

Antwoord 7

Nee.

Wanneer het kabinet constateert dat de grenzen van de rechtsstaat overschreden worden, dan wel dat de participatie van Nederlanders met een migratie-achtergrond belemmerd wordt of spanningen binnen of tussen bevolkingsgroepen in Nederland ontstaan, zal het via de daartoe geëigende kanalen actie ondernemen.

Vraag 8

Deelt u de mening dat een festival zoals het geplande festival in Arnhem de integratie niet bevordert?

Antwoord 8

Op basis van de duiding van gemeente Arnhem, zijn er tot nu toe geen aanwijzingen dat het Turkse festival een anti-integratieve werking zou hebben. De gemeente Arnhem wil immers niet meewerken aan welke vorm van polarisering dan ook. Wanneer gemeente Arnhem constateert dat het evenement de participatie van Nederlanders met een migratie-achtergrond belemmert, zal het niet aarzelen verdere actie te ondernemen.

Vraag 9

Bent u bereid deze vragen te beantwoorden voor 22 juni 2018?

Antwoord 9

Dat is mij helaas net niet gelukt.